

**CELKOVÉ ZHODNOTENIE VEDECKO-PEDAGOGICKEJ ČINNOSTI
HABILITANTA PhDr. Viery Šilonovej, PhD.
HABILITAČNOU KOMISIOU**

podľa § 1 Vyhlášky č. 246 Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z 22. júla 2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor¹

VYHODNOTENIE PLNENIA KRITÉRIÍ HABILITANTOM

Na základe materiálov uchádzačky o habilitáciu za docentku *PhDr. Viery Šilonovej, PhD.*, habilitačná komisia v zložení: predseda - *prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD.*, Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta; členovia - *prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc.*, PF UMB Banská Bystrica; *doc. PhDr. Rastislav Rosinský, PhD.*, FSVaZ UKF, Nitra; *doc. PhDr. Jarmila Pipeková, Ph.D.*, FVP SU Opava; schválená Vedeckou radou PF PU dňa 6.7.2021 a vymenovaná predsedníčkou vedeckej rady *doc. RNDr. Ivetou Scholtzovou, PhD.*, dňa 6.8.2021 vyhodnotila plnenie kritérií stanovených Prešovskou univerzitou v Prešove na získanie titulu docent v študijnom odbore predškolská a elementárna pedagogika² a vypracovala dňa 6. 9. 2021 túto správu:

Habilitačné konanie *PhDr. Viery Šilonovej, PhD.*, sa začalo podaním žiadosti dňa 28.4.2021. Habilitačná komisia zhodnotila plnenie kritérií na získanie vedecko-pedagogického titulu docent na základe predložených dokladov: profesijný životopis, vedecko-pedagogická charakteristika, prehľad pedagogickej činnosti na vysokej škole a prehľad dosiahnutých výsledkov v tejto činnosti, zoznam publikačnej činnosti a zoznam ohlasov na publikačnú činnosť, prehľad vystúpení na vedeckých a odborných podujatiach, prehľad pozvaných prednášok, prehľad riešených vedeckovýskumných projektov. Informácie uvedené v podkladoch sú overené komisiou Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove na posúdenie plnenia kritérií na začatie habilitačného konania v študijnom odbore predškolská a elementárna pedagogika pod vedením garantky habilitačných a vymenúvacích konaní na PF PU *prof. PaedDr. Ľudmily Liptákovej, CSc.* Bibliografický výpis publikačnej činnosti a ohlasov na publikačnú činnosť je potvrdený Univerzitnou knižnicou Katolíckej univerzity v Ružomberku ako výstup z univerzitnej databázy publikačnej činnosti.

A. VŠEOBECNÉ POVINNÉ KRITÉRIÁ

Uchádzačka má všestranné a dlhoročné pedagogické, evaluačné a manažérske skúsenosti keďže v rámci školského systému pôsobila ako učiteľka na 1. stupni základnej školy, metódička - inšpektorka pre 1. stupeň základnej školy, štátna školská inšpektorka, vedúca odboru školstva a ako riaditeľka centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Od roku 2016 doteraz pedagogicky pôsobí vo funkcii odborného asistenta na pracovisku Katolíckej univerzity v Ružomberku, Pedagogickej fakulte, v Inštitúte Juraja Páleša v Levoči. - od roku 2018 ako vedúca Katedry špeciálnej a liečebnej pedagogiky. Vyučuje predmety Predškolská pedagogika, Špeciálnopedagogická diagnostika a prognostika, Pedagogika

¹ Vyhláška MŠVVŠ SR z 22. júla 2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor (ďalej len „vyhláška“)

² Podľa Kritérií na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na Prešovskej univerzite v Prešove s účinnosťou od 10.3.2020.

voľného času, Výcvik sociálno-komunikačných zručností, Zvládanie konfliktných situácií a Špecifické vývinové poruchy učenia.

Habilitačná komisia konštatuje, že uchádzačka o habilitačné konanie požiadavky stanovené v rámci všeobecných povinných kritérií spĺňa.

- Akademický titul *philosophie doctor* získala v roku 2015 v odbore Špeciálna pedagogika.
- Pedagogickú činnosť od získania titulu PhD. vykonáva 6 rokov (min. požiadavka - 3 roky); v rámci toho vyučuje predmety pedagogickej povahy a predmety viažuce sa na problematiku, ktorá je predmetom jej vedeckovýskumnej činnosti.
- Je autorkou 1 a spoluautorkou 2 monografií, 2 vysokoškolských učebníc a 2 vysokoškolských učebných textov s výrazným autorským podielom. (uvedená monografia je predložená ako habilitačná práca a je predmetom posúdenia menovanými oponentmi.)
- Uchádzačka eviduje na svoje publikované práce 61 domácich a 13 zahraničných citácií a ohlasov, z toho 5 je registrovaných v databázach WoS.
- Pri kritériu minimálne 1 publikačného výstupu kategórie A (podľa Kritérií na hodnotenie úrovne výskumnej činnosti pre oblasť výskumu 1 pedagogické vedy) je v predloženej dokumentácii uvedených 5 výstupov z toho 4 v spoluautorstve, pričom 2 z nich sú registrované v SCOPUS a WoS

B. ŠPECIFICKÉ POVINNÉ KRITÉRIÁ

Stanovené minimálne požiadavky habilitantka vo väčšine ukazovateľov spĺňa, v niektorých parametroch prekračuje i v rámci špecifických povinných kritérií.

- Výrazne prekračuje požadovaný minimálny počet 10 záverečných prác; doposiaľ viedla 96 záverečných prác na prvom alebo druhom stupni vysokoškolského štúdia a 15 rigorózných prác.
- Je autorkou/spoluautorkou 3 vedeckých monografií a autorkou/spoluautorkou ďalších 2 vedeckých monografií vydaných v domácich vydavateľstvách (požaduje sa 1).
- Počet publikovaných vedeckých prác (celkove 46) doma (31) a v zahraničí (15) výrazne prekračuje požiadavky kritérií (20 domácich, 5 zahraničných prác). V súlade s požiadavkami kritérií tiež publikovala 2 vedecké práce v periodikách registrovaných v medzinárodných databázach.
- Habilitantka spĺňa počet ohlasov na svoje vedecké práce. Požadovaný počet je 30, skutočnosť 82, z toho 16 zahraničných a 5 ohlasov registrovaných v medzinárodných databázach je na práce, ktoré sú indexované vo WoS.
- Habilitantka v súčasnosti zastáva pozíciu vedúcej riešiteľky vedeckovýskumného projektu VEGA a v období ostatných 10 rokov bola členkou riešiteľských kolektívov 2 projektov KEGA. Participovala na významných edukačných projektoch (doposiaľ 10 – ITMS, ESF, REF, PRINED). Obsahové zameranie riešených projektov korešponduje s jej vedeckovýskumnou orientáciou na podporu inkluzívnej edukácie. V tejto súvislosti preukázateľne spolupracovala s Pedagogickou fakultou Prešovskej univerzity ako externá doktorandka na Katedre špeciálnej pedagogiky v rámci implementácie národných edukačných projektov – predovšetkým NP PRINET.

Vedecký výskum habilitantky je cieľavedome orientovaný na problematiku inkluzívneho vzdelávania, podpory marginalizovaných skupín a rómskej minority. V tejto súvislosti patrí k tým odborníkom na Slovensku, ktorí sa tejto tematike venujú nielen teoreticky, ale aj v rámci empirického výskumu a v rámci edukačnej činnosti. Výsledky svojho výskumu zverejnila na viacerých zahraničných vedeckých a odborných konferenciách podujatiach a na domácich vedeckých a odborných podujatiach.

C. ŠPECIFICKÉ VOLITEĽNÉ KRITÉRIÁ

V rámci špecifických voliteľných kritérií má uchádzač/ka o získanie titulu docent preukázať plnenie minimálne troch kritérií. Habilitantka PhDr. Viera Šilonová, PhD. vykazuje plnenie 6 kritérií.

- Je členkou vedeckej rady zahraničného časopisu na Ukrajine.
- Je členkou rozšírenej rady expertov Ministerstva školstva pre výchovu a vzdelávanie Rómov a členkou Poradnej skupiny splnomocnenca vlády pre rómske komunity pre prípravu revízie a aktualizácie stratégie pre integráciu Rómov.
- Je členkou Tematickej pracovnej skupiny pre prípravu akčného plánu pre oblasť D.2.1 vzdelávanie. MV SR – Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.
- Je členkou Platformy výskumu a vzdelávania v oblasti romológie UKF FSVaZ.
- Bola spoluautorkou národných projektov Projekt inklúzie v materských školách PRIM 2018-2020 a projekt inkluzívnej edukácie PRINED 2014-2015.
- Celkovo participovala na 10 projektoch národného záujmu.
- Je členkou akademických komisií pre udeľovanie vysokoškolských titulov: rigorózne skúšky.
- Uvádza 16 pozvaných prednášok doma a v zahraničí.
- Je autorkou expertných recenzných posudkov na odborné publikácie, monografie a články a na zborníky.
- Na základe predložených materiálov možno konštatovať, že absolvovala 6 zahraničných študijných pobytov a 1 mobilitu ERAZMUS.
- Za svoju expertnú a odbornú činnosť získala 4 ocenenia (1 v Bruseli a 3 domáce) a Zlatú medailu za vedeckú činnosť a spoluprácu s Univerzitou manažmentu v Legnici (Poľsko).

ZÁVER

Predložený habilitačný spis prezentuje dlhoročné systematické úsilie habilitantky o uchopenie problematiky edukačného vývoja a edukačných zmien v prostredí limitovanom znevýhodnením detí/žiakov s dôrazom na inkluzívny potenciál školy. Habilitačná komisia oceňuje odborné a vedecké prístupy habilitantky spredmetnené vo výskumných projektoch, prednáškových prezentáciách a v relevantnom počte a kvalite publikovaných výstupov doma i v zahraničí.

Habilitantka PhDr. Viera Šilonová, PhD. má bohaté teoretické poznatky a empirické skúsenosti, ktoré jej umožňujú prinášať nové výskumné pohľady, nové poznatky, praktické skúsenosti a odporúčania, tiež podporovať inovatívnosť pri riešení aktuálnej problematiky inklúzie a súčasne poskytovať podnety na ďalší výskum.

PhDr. Viera Šilonová, PhD. je v odbornej komunite akceptovaná ako odborníčka v oblasti Predškolskej a elementárnej pedagogiky s presahom do Špeciálnej pedagogiky. Habilitačná komisia konštatuje, že odborná a výskumná orientácia a publikačná aktivita uchádzačky o habilitačné konanie korešponduje so študijným odborom, v ktorom sa uchádza o získanie titulu docentka. Habilitantka PhDr. Viera Šilonová, PhD., spĺňa kritériá stanovené Prešovskou univerzitou v Prešove na získanie vedecko-pedagogického titulu docent v študijnom odbore 1.1.5 predškolská a elementárna pedagogika.

Habilitačná komisia odporúča predsedníčke Vedeckej rady Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pokračovať v habilitačnom konaní PhDr. Viery Šilonovej, PhD. za docentku v odbore 1.1.5 Predškolská a elementárna pedagogika.

V Prešove. 3. 12. 2021

ZÁVERY OPONENTSKÝCH POSUDKOV O HABILITAČNEJ PRÁCI

Oponentské posudky o habilitačnej práci PhDr. Viery Šilonovej, PhD., vypracovali traja oponenti.

prof. PhDr. Viera Kurincová, CSc.(PF UKF Nitra) konštatuje závažnosť situácie (ohrozenie) v prípade detí, ktoré sa narodia do prostredia charakterizovaného nízkou socio-kultúrnou a ekonomickou úrovňou (najčastejšie ide o rómske rodiny). V intenciách uvedeného pozitívne hodnotí autorkine zameranie na riešenie inkluzívnych prístupov v edukácii detí z takéhoto prostredia a na problém neoprávneného zaraďovania týchto detí do systému špeciálnych škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím. Oponentka uvádza, že štruktúra práce je funkčná predovšetkým vo vzťahu k preukázaniu mnohoročnej angažovanosti autorky v riešenej problematike, pritom ale poukazuje na skutočnosť, že kapitoly a ich vnútorné podkapitoly sú proporcionálne nie celkom vyvážené, že teoretické pohľady sú spracované povrhu, tiež uvádza, že chýba adekvátny literárny prehľad a jasnejšie vymedzenie špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb dieťaťa, rovnako ako i rôzne pohľady na ich klasifikáciu a na inklúziu. Prof. Kurincová konštatuje, že sa autorka sústredila na kvantitatívny výskum v záujme preukázania platnosti/vylúčenia vytýčených hypotéz, pritom, pri sústredení sa na kvantitatívne dáta, autorka uniká kvalitatívna analýza zisteného. Oponentka oceňuje, že autorka rieši tému, ktorá je aktuálna nielen v oblasti pedagogiky, ale aj z hľadiska celospoločenského.

prof. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D. (PF UP v Olomouci) uvádza, že habilitačná práca prezentuje ambíciu autorky, na základe empirických poznatkov o uplatňovaní nových inkluzívnych prístupov v edukácii, prispieť k ich teoretickému spracovaniu. Zámerom autorky bolo predstaviť výsledky výskumov zameraných na diagnostiku a stimuláciu detí predškolského veku a na evaluáciu materských škôl ako súčasť národných edukačných projektov; prezentovať výsledky experimentálneho overenia účinnosti diagnostického nástroja a stimulačného programu v oblasti školskej pripravenosti; tiež výsledky výskumu zameraného na overenie miery inkluzívneho smerovania materských škôl v kontexte s indexom inklúzie vo vybraných lokalitách prostredníctvom autoevaluácie. Oponentka uvádza, že v práci absentuje precízne spracovanie pojmov a ich pojmotvorné vymedzenie, chýba kritická analýza, prostredníctvom ktorej by autorka dokumentovala aktuálny stav skúmania. Prevláda obyčajný popis, čo je z hľadiska celkového posúdenia úrovne práce, limitujúce. Oponentka poukazuje na viaceré metodologické nedostatky (výber skupín, veľkosť skupín, implementácia stimulačného programu, nedoložený výskumný nástroj, etc.). Vo vzťahu k množstvu získaných dát konštatuje, že autorka mala široký priestor pre diskusiu, ktorá ale úplne absentuje. Oponentka uvádza, že s hodnotením autorky o splnení cieľa práce nemôže súhlasiť. V habilitačnej práci absentuje kritické hodnotenie, syntetizácia doposiaľ známych poznatkov s poznatkami novými a najmä s poznatkami, ktoré sú výsledkami vlastnej vedeckej práce habilitantky.

doc. PaedDr. Katarína Vančíková, Ph.D. (PF UMB v Banskej Bystrici) vníma pozitívne význam, aktuálnosť a originalitu riešenej problematiky. Uvádza, že ide o prirodzenú reakciu odbornej verejnosti na slabú progresivitu vzdelávacieho systému v oblasti rozvíjania individuálneho potenciálu detí, žiakov a študentov. Konštatuje porozumenie habilitantky vo vzťahu k základným hodnotovým pilierom inkluzívnej edukácie a k orientovaniu pozornosti smerom k dynamickej diagnostike. Poukazuje na nekoncepčné, resp. neodôvodnené spojenie dvoch centrálnych problémov v jednej kapitole práce – diagnostika a evalvácia. Oponentka výskumné zámery autorky hodnotí pozitívne, uvádza ale, že prezentácia výsledkov neprekročila deskriptívnu úroveň. V práci chýba diskusia, ktorá by vytvorila priestor pre vedecké relativizovanie zistení. Napriek uvedeným výhradám konštatuje, že habilitačná práca je vyústením doterajších bohatých vedeckých i odborných aktivít habilitantky.

POSÚDENIE ÚROVNE HABILITAČNEJ PREDNÁŠKY

V habilitačnej prednáške PhDr. Viera Šilonová, PhD. venovala pozornosť diagnostike detí predškolského veku, inkluzívnej diagnostike-sepistáži a stimulácii vývinu detí a inkluzívnej diagnostike v rámci národných edukačných projektov. Cieľom prednášky bolo priblížiť najdôležitejšie zistenia z výskumu zameraného na trendy v oblasti implementácie programov depistážnej diagnostiky a stimulácie vývinu 3-6 ročných detí. Prednáška bola logicky štruktúrovaná. Po vymedzení kľúčových pojmov habilitantka prezentoval depistážno-stimulačné programy u detí predškolského veku a uviedla jej participáciu na realizácii národných inkluzívnych projektov. Následne predstavila dizajn a výsledky výskumu zameraného na tvorbu inkluzívneho prostredia v materskej škole a na inkluzívne prístupy v diagnostike a v stimulácii vývinu sociálne znevýhodnených detí. V závere prednášky formulovala najvýznamnejšie zistenia a odporúčania reflektujúce výsledky výskumu.

Podľa vyjadrenia komisie na posúdenie habilitačnej prednášky PhDr. Viery Šilonovej, PhD., vystúpenie svedčí o zodpovedajúcej odbornej, metodologickej a výskumnej úrovni habilitantky. Habilitantka predniesla prednášku kultivovaným jazykovým štýlom a funkčne uplatnenou vizualizáciou.

VÝSLEDOK OBHAJOBY HABILITAČNEJ PRÁCE

Po stručnom predstavení téz habilitačnej práce a po prednesení oponentských posudkov habilitantka reagovala na pripomienky a otázky oponentov formulované v posudkoch. Oponenti konštatovali rezervy v odpovediach na viaceré otázky uvedené v oponentských posudkoch, najmä na nedostatočnú diskusiu, ktorá je jedným z určujúcich kritérií vedecko-výskumnej úrovne habilitačnej práce a tým aj habilitantky. Spoločne reflexia odbornej verejnosti a edukačno-výskumné úsilie habilitantky, ale dovolili konštatovať zodpovedajúcu odbornú erudovanosť a osobnostné nasadenie vo vzťahu k riešenej problematike.

Habilitantka rešpektovala a reflektovala opodstatnenosť pripomienok oponentov a kultivovane zdôvodnila uplatnenú teoreticko-výskumnú koncepciu habilitačnej práce. Vo verejnej rozprave diskutovali členovia habilitačnej komisie, oponenti a ďalší členovia vedeckej rady. Na otázky položené v diskusii habilitantka reagovala s primeranou odbornosťou a erudiáciou.

NÁVRH NA UDELENIE TITULU DOCENT V ŠTUDIJNOM ODBORE 1.1.5 PREDŠKOLSKÁ A ELEMENTÁRNA PEDAGOGIKA

Habilitačná komisia na základe predložených dokladov, oponentských posudkov, posúdenia úrovne habilitačnej prednášky a výsledku obhajoby habilitačnej práce celkovo zhodnotila vedecko-pedagogickú činnosť habilitantky a predkladá predsedníčke Vedeckej rady Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove **návrh s odporúčaním udeliť PhDr. Viere Šilonovej, PhD., vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore 1.1.5 predškolská a elementárna pedagogika.**

V Prešove 3.12.2021

Predseda habilitačnej komisie:	podpis
prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD. – PF PU v Prešove	prítomný
Členovia habilitačnej komisie:	
prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc. – PF UMB v Banskej Bystrici	prítomná online
doc. PhDr. Rastislav Rosinský, PhD. – FSVaZ UKF v Nitre	prítomný online
doc. PhDr. Jarmila Pipeková, Ph.D. – FVP SU Opava	ospravedlnená

